

2. הדיון על סוס לבן תרגום מסינית והערות: עופר ולדמן. מתוך תרגום הספר "גונגסון לונג דזה".

- "סוס לבן אינו סוס", הייתכן?

- "ייתכן"

- "איך ייתכן?"

- "סוס מורה על צורה. לבן מורה על צבע. מה שמורה על צבע אינו מורה על צורה. לכן נאמר 'סוס לבן אינו סוס'."

- "אם יש סוס לבן, אי אפשר להגיד שאין סוס. ואם אי אפשר להגיד שאין סוס, האם [מה שיש] אינו סוס? אם יש סוס לבן משמעו שיש סוס, ונגיד שהוא לבן, איך הוא לא סוס?"

- "אם מבקשים סוס, אפשר לשלוח סוס חום או שחור. אם מבקשים סוס לבן, אי אפשר לשלוח סוס חום או שחור. אם נניח שסוס לבן הוא סוס, הרי [בשני המקרים] מבקשים את אותו הדבר, ואותו הדבר שמבקשים הוא סוס לבן שאינו נפרד מסוס. ואם מה שמבקשים [בשני המקרים] אינם דברים נפרדים, הרי זה כאילו סוס חום או שחור גם יתאים וגם לא יתאים, הייתכן כדבר הזה? יתאים ולא יתאים הם הפכים ברורים. כי סוס חום או שחור חד הם, ומתאימים להחזיקם כסוס, אך אינם מתאימים להחזיקם כסוס לבן. הוכחנו כי מה שהוא סוס לבן אינו סוס!"

- "זה לחשוב שסוס שיש לו צבע אינו סוס. אין בעולם סוס ללא צבע, אז אין סוסים בעולם?"

- "לסוס חייב להיות צבע, לכן יש סוסים לבנים. נניח שלסוסים אין צבע, אז יש רק סוסים וזהו, מאיפה יקחו סוס לבן? והרי הלבן אינו סוס". סוס לבן הוא סוס עם לבן. סוס משמש בסוס לבן, לכן נאמר: 'סוס לבן אינו סוס'."

- "סוס, לא עם חיבורו ללבן ייעשה סוס. לבן, לא עם חיבורו לסוס ייעשה לבן. וכשמתחברים הסוס והלבן, הם נקראים בשם הכפול "סוס לבן". לקרוא לחיבור זה משהו שאינו חיבור, זה לא ייתכן. לכן 'סוס לבן אינו סוס' לא ייתכן."

- "על בסיס 'כשיש סוס לבן אז יש סוס', בוא נטען שכשיש סוס לבן אז יש סוס חום. אפשרי?"

- "בלתי אפשרי."

- "אם יש הבדל בין 'יש סוס' לבין 'יש סוס חום', אז יש הבדל בין סוס חום לבין סוס. ואם יש הבדל בין סוס חום לבין סוס, אז סוס חום אינו סוס. ולהגיד שסוס חום אינו סוס, אך סוס לבן הוא כן סוס. זה כמו להכניס את המעופפים לאגם ולשים את ארונות הקבורה החיצוני והפנימי במקומות נפרדים, זה חסר שחר ומהווה דברי סתירה לעולם."

- "אלו שלא יכולים לקרוא לבעל סוס לבן חסר סוסים, הריהם מרחיק את הכינוי לבן. מי שאינו מרחיק, אינו יכול לקרוא לבעלות על סוס לבן בעלות על סוס. וכך מי שנחשב בעל סוס הוא רק מי שיש לו סוס ותו לא, ובעלות על סוס לבן לא נחשבת בעלות על סוס. ובכן, מדובר בבעלות על 'סוס', ואי אפשר לקרוא [לזה] 'סוס סוס'¹⁸."

- "אם הלבן לא היה מקבע את לובנו, אפשר היה להשמיטו. סוס לבן, במילה לבן מקובע לובנו. מקבע הלובן אינו הלבן. [הביטוי] סוס, אינו כולל או פוסל צבע, לכן גם חום וגם שחור יתאמו לו. [הביטוי] סוס לבן כולל ופוסל צבעים, גם חום וגם שחור נפסלים בו, וכך רק לבן יתאם לו. מה שאינו פוסל אינו משהו שפוסל. לכן נאמר 'סוס לבן אינו

18 "סוס סוס" הוא כינוי על משקל "סוס לבן" בו הצורה היא סוס והצבע הוא "סוס", מאחר שזה הצבע היחיד שמתאפשר לפי התיאוריה "סוס לבן אינו סוס". לפירוט ראו בהערות הסיום.

19 המשפט "סוס לבן, במילה לבן מקובע לובנו. מקבע הלובן אינו הלבן." מכיל הארה מסויימת: הוא קולע ליחסים האי-סימטריים בין השם "לבן" לצבעו של הסוס בפועל: השם "לבן" מחייב את צבעו של הסוס, אך גם אם הסוס עצמו יכול להיות לבן, אין זה מחייב להגדירו כלבן. וכאן נמצא הפתרון לטענה המפורסמת והפרובוקטיבית שפתחה את הדין: מסתבר ש"סוס" הוא סוס בצבע לא מוגדר, בעוד "סוס לבן" הוא סוס בצבע לבן, שהוא צבע שונה מ"לא מוגדר". משמע: כל "סוס" הוא בעצם "סוס סוס" אלא אם מקבעים את צבעו. טענה כזו יכולה היתה להיחשב קשקוש דקדקני, כפי שאכן נחשבה אלפי שנים, אם הפיזיקה של המאה העשרים לא היתה הופכת את הקערה על פיה ואת הסוס של גוֹנְגְסוֹן לונְג למציאות קשה לעיכול: בדיוק כמו שהחתול של שרדינגר במצב מת אינו החתול של שרדינגר, סוס לבן אינו סוס.